

Tillämpningsanvisningar 2023

Avgifter och ersättningar för personer inom verksamhetsområde LSS

Typ av styrdokument: Tillämpningsanvisningar
Beslutande instans: Vård- och omsorgsnämnden
Datum för beslut: 2022-12-01
Diarienummer: 2022.271 VON

Gäller för: Vård- och omsorgsnämnden
Giltighetstid: 2023
Dokumentansvarig: Enhetschef kansli

Inledning

Tillämpningsanvisningarna anger vilka avgifter och ersättningar som gäller för personer inom vård- och omsorgsnämndens LSS-verksamheter. Det gäller till exempel avgifter för mat, resor, fritidsverksamhet och bostad och ersättningar som kommunalt bostadstillägg (bilaga 1) och habiliteringsersättning.

Insatser enligt LSS är i princip avgiftsfria. I LSS anges dock att om man har inkomst (pension, sjukersättning eller annan inkomst) får skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter tas ut av kommunen. Avgifterna får inte överstiga självkostnaden och kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Beloppen i tillämpningsanvisningarna beräknas utifrån prisbasbeloppet och konsumentprisindex (KPI).

Personlig assistans

Insatsen personlig assistans är kostnadsfri för den enskilde.

Den som har beviljats assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) av Försäkringskassan har kommunen rätt att ta ut avgift för personlig assistans i enlighet med 18 § LSS.

Avgiften får inte vara högre än den assistansersättning som beviljats av Försäkringskassan. Försäkringskassan kan besluta att betala ut ersättningen direkt till kommunen (51 kap. 17 § SFB).

Ledsagarservice

Ledsagarservice är enligt 9 § 3 p. LSS avgiftsfritt för den enskilde.

Kontaktperson

Insatsen är avgiftsfri. Vid utförande av aktiviteter i samband med insatsen kontaktperson enligt 9 § LSS står biståndstagaren över 18 år för sina egna omkostnader. Är den enskilde under 18 år bekostas aktiviteterna av kontaktpersonen genom att beviljas omkostnadsersättning.

Arvodes- och omkostnadsersättning till kontaktpersoner grundas på en individuell bedömning utifrån uppdragets art och omfattning och utges enligt separat rutin och i enlighet med SKR:s rekommendationer.

Avlösarservice

Avlösarservice enligt 9 § p. 5 LSS är avgiftsfri. Omkostnader för avlösare utges ej av kommunen.

Bostad med särskild service

Avgift för kost och förbrukningsartiklar

Avgift för kost och förbrukningsartiklar beräknas utifrån prisbasbeloppet (för år 2023 är prisbasbeloppet 52 500 kr). Måltidsabonnemang A motsvarar 78 % av prisbasbeloppet, måltidsabonnemang B motsvarar 50 % av prisbasbeloppet och förbrukningsartiklar motsvarar 1,5 % av prisbasbeloppet. I måltidsabonnemang A ingår alla måltider alla dagar. I måltidsabonnemang B ingår alla måltider utom lunch på vardagar samt alla måltider på helgdagar. Med förbrukningsartiklar avses städ- och rengöringsartiklar, toalett- och hushållspapper samt liknande förbrukningsartiklar. Personliga hygienartiklar ingår inte i förbrukningsmaterial. Fakturering sker på månadsbasis.

I de fall brukare innehar specialkost, exempelvis sonmatning, timbalkost m.m. där kommunen står för kostnaden debiteras brukaren sedvanlig taxa för måltidsabonnemang.

Avgifter 2023:

Måltidsabonnemang A: 3 413 kronor/månad

Måltidsabonnemang B: 2 188 kronor/månad

Förbrukningsartiklar: 66 kronor/månad

Frånvaroavdrag för heldag görs med 3,3 % av avgiften för måltidsabonnemang A samt för helger vid måltidsabonnemang B. Vid vardagar för måltidsabonnemang B görs ett avdrag på 2,6 %. Vid beräkning av frånvaroavdrag för annat än heldag används följande avdrag: Frukost 0,5%, lunch 1,65 %, mellanmål 0,25 % och kvällsmål 0,9 %.

För år 2023 motsvarar frånvaroavdraget:

Måltidsabonnemang A samt helgdag: 113 kr/dag

Måltidsabonnemang B vardag: 57 kr/dag

Frukost: 17 kr/dag

Lunch: 56 kr/dag

Mellanmål: 9 kr/dag

Kvällsmål: 31 kr/dag

Samma priser används vid beräkning av tilläggskostnad när fler måltider erhålles än vad som ingår i måltidsabonnemanget samt för brukare som inte har måltidsabonnemang men äter enstaka måltider och ska faktureras för dessa.

Inom serviceboende betalar varje brukare normalt sina egna kostnader för hushållet. Hur brukaren betalar sina kostnader kan variera med hänsyn till vad som överenskommit med god man.

Vid boende i extern placering ska brukaren betala för hyra, mat och resor på samma sätt som vid kommunalt boende. Avgiftsuttaget från kommunen beror på om det externa boendet tar ut avgifter eller inte.

Enskilt stöd i samband med måltider i serviceboende

Pedagogisk måltid eller enskilt stöd i samband med måltider ges i undantagsfall till brukaren när det finns en bedömning eller ett beslut om att det finns behov av pedagogisk måltid. Frukost, lunch och kvällsmål kan vara pedagogiska måltider. En pedagogisk måltid är en måltid, där personal äter tillsammans med brukaren. Pedagogisk måltid sker på arbetstid när brukaren har ett behov av enskilt stöd i samband med måltiden.

Förvaltningen betalar ersättning till brukaren för de pedagogiska måltiderna eller enskilt stöd när brukaren svarar för kostnader för det egna hushållet. Principen är att kommunen betalar sin andel av självkostnaden avseende livsmedel för pedagogiska måltider.

Brukarens behov av enskilt stöd i samband med måltider kan variera samt att den anställdes möjlighet att äta en fullvärdig måltid kan vara begränsad av omvårdnadssituationen. En bedömning av självkostnaden för måltiden får göras i varje enskilt fall i samråd mellan ansvarig enhetschef och brukaren/god man.

Personal som äter pedagogisk måltid betalar en reducerad avgift som följer de avgifter som riktlinjer och rutiner för pedagogiska måltider beskriver.

För år 2023 motsvarar det:

Frukost	10 kr
Lunch	26 kr
Kvällsmål	18 kr

Hyra av bostad med särskild service

Varje brukare som har en boendeinsats har ett hyresförhållande med förvaltningen och betalar hyra som faktureras månadsvis i förskott. I service- och i gruppboende betalar brukaren faktisk kostnad samt del av gemensamhetsutrymme.

Kostnader för fritidsresor

Brukare som gör lokala resor på sin fritid och reser med personbil eller buss, som bekostas av förvaltningen, ska betala en avgift. Denna avgift motsvarar det skattefria beloppet som Skatteverket anger. Varje resande betalar milersättning oavsett hur många som reser med i fordonet. Med lokal resa avses resa som är högst 30 km tur och retur.

Vid längre resor utanför närområdet betalar brukaren fordonets självkostnad. Resa som är längre än 30 km tur och retur anses vara en resa utanför närområdet. När fordonet används av flera brukare delas fordonets självkostnad mellan de brukare som använder bilen eller bussen. Beräkningen av självkostnaden görs i samverkan med ansvarig för bilhanteringen i kommunen och revideras varje år.

Normalt används verksamhetens bilar/bussar för fritidsresor. Om personal vid förvaltningen skulle använda egen bil för brukares fritidsresor ska reseräkning skrivas på samma sätt som för övriga tjänsteresor. Betalning direkt från brukare till anställd får inte förekomma. Resekostnader faktureras brukaren varje månad. Den merkostnad för fordon eller andra omkostnader som eventuellt kan uppstå på grund av medföljande personal ska inte faktureras brukaren. Dessa regler tillämpas också för brukare som har ordinärt boende och som använder sig av förvaltningens fordon för fritidsresor.

Aktiviteter för brukare

Brukare betalar själv sina kostnader för sociala aktiviteter, det gäller även resekostnader.

Avgifter för vårdnadshavare vid placerade barn

För barn och ungdomar till och med 18 år som bor i bostad med särskild service för barn och ungdomar eller familjehem beräknas ersättningen till kommunen utifrån föräldrarnas ersättningsskyldighet.

Föräldrars ersättning till kommunen ska, enligt 6 kap. 2 § socialtjänstförordningen, beräknas på samma sätt som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem, enligt lagen (1996:1 030) om underhållsbidrag.

Bestämmelsen innebär att kommunen ska göra individuella beräkningar och skälighetsbedömningar av respektive förälders betalningsförmåga. För var och en av föräldrarna ska fastställas ett belopp som de ska betala till kommunen. Beräkningen utgår från respektive förälders inkomst och antalet barn de är försörjningsskyldiga för. Beräkningen kan därför leda till att föräldrarna ska betala olika belopp. Beräkningen omprövas årligen.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med per månad får dock inte överstiga vad som motsvarar underhållsstödsbeloppet. Det framgår av 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

Om brukaren är 18 – 19 år har kommunen inte rätt att ta ut avgifter från och med 18-årsdagen tills juli samma år personen fyller 19 år när aktivitetsersättning utgår från Försäkringskassan. Om aktivitetsersättning har betalats ut retroaktivt av Försäkringskassan har kommunen rätt att inhämta avgifter under samma period.

Korttidsverksamhet

Vid insats i form av korttidshem, stödfamilj eller läger enligt 9 § 6 LSS tas en avgift ut för mat. Resor till och från korttidsvistelsen betalas av omsorgstagaren/vårdnadshavaren.

Arvode och omkostnadsersättning till kontaktfamilj/stödfamilj vid korttidsvistelse grundas på en individuell bedömning utifrån uppdragets art och omfattning som utges enligt separat rutin i enlighet med SKR:s rekommendationer.

Om brukaren är 18 – 19 år har kommunen inte rätt att ta ut avgifter från och med 18-årsdagen tills juli samma år personen fyller 19 år när aktivitetsersättning utgår från Försäkringskassan.

Korttidsvistelse/stödfamilj

För måltider i korttidsvistelse/stödfamilj tillämpas följande priser baserade på prisbasbeloppet.

Måltider (ålder)	0-7 år	8-15 år	16 år-
Helkost	0,14 %	0,175 %	0,22 %
Varav (i procent av helkost):			
Frukost	17 %	17 %	17 %
Lunch	49 %	49 %	49 %
Mellanmål	7 %	7 %	7 %
Kvällsmål	27 %	27 %	27 %

För år 2023 innebär det:

Måltider	0-7 år	8-15 år	16 år-
Helkost	74 kr	92 kr	116 kr
Varav:			
Frukost	12 kr	16 kr	20 kr
Lunch	36 kr	45 kr	57 kr
Mellanmål	5 kr	6 kr	8 kr
Kvällsmål	20 kr	25 kr	31 kr

Korttidstillsyn

För mellanmål under skoldagar oavsett eventuell frånvaro beräknas avgiften till 3,9 % av prisbasbeloppet, detta gäller för ungdomar till och med 17 år. För 2023 motsvarar kostnaden 171 kronor per månad

Måltider under begärt antal dagar för heldagstillsyn beräknas på samma sätt som för korttidsvistelse/stödfamilj.

Daglig verksamhet och Daglig sysselsättning

Resor till och från daglig verksamhet

För resor till och från serviceboende, gruppboende eller eget boende betalar brukaren en avgift som uppgår till samma belopp som taxan för kollektivtrafiken. Maximal avgift motsvarar kostnaden för månadskort inom kollektivtrafiken.

Lunch och fika vid daglig verksamhet och daglig sysselsättning

Brukare i daglig verksamhet och daglig sysselsättning betalar samma avgift för lunch som brukare inom särskilt boende.

För fika inom daglig verksamhet betalar brukare en avgift motsvarande självkostnadspris.

För 2023 motsvarar det

21 kr för hel vecka = 3 dagars närvaro eller mer

10 kr för halv vecka = 2 dagars närvaro eller mindre.

Den som inte dricker kaffe eller fikar får inget avdrag.

Särskilda aktiviteter

För sådana särskilda aktiviteter som den dagliga verksamheten erbjuder eller anordnar inom ramen för individuell plan för den enskilde betalar brukaren ingen avgift. För sådana särskilda aktiviteter, som den dagliga verksamheten erbjuder vid enstaka tillfällen under året (t ex besök på utställningar, utflykter) betalar brukaren avgifterna. Kostnad för resor till aktiviteten betalas av den dagliga verksamheten.

För andra aktiviteter som ligger utanför den dagliga verksamheten (t ex deltagande i särskild undervisning för vuxna) som brukaren önskar delta i, betalar brukaren sin kostnad inklusive resa. Används förvaltningens fordon för resor erläggs resekostnad enligt ovan, kostnader för fritidsresor.

Habiliteringsersättning

Brukare som deltar i daglig verksamhet får habiliteringsersättning. Ersättningen utbetalas månadsvis och baseras på brukarens närvaro på dagliga verksamheten. 2023 uppgår habiliteringsersättningen för dagar då brukaren närvarat på daglig verksamhet en heldag till 66 kr/dag. För halv dag/del av dag är habiliteringsersättningen 46 kr/dag. Habiliteringsersättningen uppgår till 0,125 % av prisbasbelopp.

Kommunalt bostadstillägg

Kommunalt bostadstillägg kan sökas av personer med beslut om bostad med särskild service enligt 9 § 9 p. LSS eller 4 kap. 1 § SoL och särskilt anpassad bostad enligt 9 § 9 p. LSS. För att ha rätt att ansöka ska man vara folkbokförd i Alingsås kommun. De som har ett boende som ovan som Alingsås kommun ursprungligen har hänvisat till, dvs där Alingsås kommun från början har haft förstahandskontraktet, har rätt att söka kommunalt bostadstillägg.

Brukaren kan ansöka om kommunalt bostadstillägg om han/hon inte har tillräckliga medel för sina personliga behov. I den bidragsgrundande boendekostnaden medräknas grundhyra, månadsavgift eller motsvarande boendekostnad samt kostnad för värme och varmvatten, men inte hushållsel. Beräkningen av kommunalt bostadstillägg utgår från att brukaren ska ha medel motsvarande det av Socialstyrelsen fastställda minimibeloppet (plus 10%).

Har brukaren en förmögenhet över två basbelopp beviljas inte kommunalt bostadstillägg.

Förbehållsbeloppets minimibelopp ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av:

- 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående + 10 procent, eller
- 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sammanboende plus 10 procent.

Ansökningsblankett och underlag skickas till:

Alingsås Kommun
Vård- och omsorgsförvaltningen
Ekonomiadministratör
Kungsgatan 9
441 30 Alingsås

Beräkningen gäller ett år om inte uppgifterna förändras. Förändrad ekonomi skall omedelbart meddelas till ekonomiadministratör. Vid ej rapporterad förändring av ekonomin sker justering/återbetalning till kommun

